

SPN - Svenskt Palliativt Nätverk

Nyhetsbrev – februari 2018 nr 157 årgång 17

Avhandling

Sofia Andersson disputerade i januari 2018 vid Umeå universitet på avhandlingen - **Vård i livets slutskede på särskilt boende för äldre personer; närstående och vårdpersonals skattade och berättade erfarenheter.**

Om avhandlingen:

I Europa, blir det allt vanligare att äldre personer dör på särskilt boende i stället för på sjukhus. Särskilda boenden spelar därför en viktig roll när det gäller vård i livets slutskede. Strukturerade vårdplaner såsom Liverpool Care Pathway for care of the dying (LCP) kan vara ett sätt att öka vårdkvaliteten.

Övergripande syftet med avhandlingen var att beskriva vård i livets slutskede på särskilt boende för äldre personer utifrån närstående och vårdpersonals skattade och berättade erfarenheter.

Avhandlingen baseras på två kvantitativa (I, II) och två kvalitativa (III, IV) studier. Resultatet i studie I visade på hög förekomst av smärta (46,5 %) och andnöd (55,9 %). Resultatet i studie II visar hög förekomst av smärta (68,8 %) och ångest (44,0 %). Faktorer associerade med symtomlindring av smärta, illamående, ångest och andnöd var dels att validerat smärtskattningsinstrument hade använts, dels att munhälsan var bedömd. Starkast samband var det mellan symtomlindring av tre symtom (smärta, andnöd och ångest) och att injektioner var förskrivna vid behov. Resultatet i studie III visar att vårdpersonalen upplevde sig tryggare efter implementeringen av LCP genom att de hade fått ett gemensamt förhållningssätt, kände stöd att skraddarsy vården utifrån den döende personens individuella behov, kände stöd att involvera närstående i beslut och i vården samt hade blivit mer medvetna om vårdmiljön. Resultatet i studie IV visar att närstående upplevde sig tryggare i en välbekant och varm atmosfär, att vara kontra inte vara involverad i vård i livets slutskede och att bli tröstade genom att bevittna vårdpersonalens strävan att lindra lidande.

Resultatet i den här avhandlingen pekar mot förekomst av inadekvat symtomlindring och hög förekomst av smärta, andnöd och ångest de sista dagarna i livet. Det framkom ett tydligt samband mellan ordinerade injektioner vid behov och symtomlindring av smärta, illamående och ångest. Resultatet indikerar även vikten av att använda smärtskattningsinstrument och göra munhälsobedömningar för symtomlindring vid vård i livets slutskede. Det framkom också att användandet av en standardiserad vårdplan såsom LCP kan vara ett sätt att förbättra vården för de äldre personerna i livets slutskede. Såväl vårdpersonalen som de närstående upplevde stöd av den struktur för bedömningar och vårdaktiviteter som LCP ger. Vårdpersonalen upplevde också stöd i att involvera närstående i vården och i vårdrelaterade beslut.

Sofia Andersson
sofia.andersson@umu.se

[För att komma till avhandlingen](#)

Symposium on Palliative Care in Pediatric Oncology 27-28 april 2018

Alla som arbetar med eller nära barn med livshotande sjukdomar är välkomna.

Symposiet arrangeras på Ersta Sköndal Bräcke Högskola, Campus Ersta, Stigbergsgatan 30 i Stockholm

[Klicka här för mer information och anmälan](#)

Fortbildningskurs för ST-läkare - Palliativ vård i livets slutskede 14-16 maj 2018, Stockholms Sjukhem

Palliativt Centrum och FoUU-enheten vid Stockholms Sjukhem erbjuder en tredagarskurs för ST-läkare. Kursen uppfyller målbeskrivningen för delmål b5 palliativ vård i livets slutskede i den nya specialitetsordningen.

Kursen består av föreläsningar, diskussioner och grupparbeten med patientfall.

Teman under kursen:

- Det palliativa förhållningssättet
- Helhetssyn vid symtomlindring, existentiellt lidande
- Symtomlindring – smärta, gastrointestinala symtom, andnöd, ångest, konfusion
- Akuta tillstånd
- Kommunikation och brytpunktssamtal
- Kortison i symtomlindrande syfte
- Närståendes behov
- De sista dygnet

Utifrån kursens teman belyses både maligna och icke-maligna sjukdomstillstånd. Kursen lägger stor vikt vid bemötande och svåra samtal.

Anmälan:

Sista anmälningsdag 30 april 2018.

Anmälan görs till monica.erlandsson@stockholmssjukhem.se

I anmälan anges arbetsplats, fakturaadress, ev. specialkost. Antalet platser är begränsat. Pris: 4 900 SEK exkl moms.

Lunch, för- och eftermiddagsfika samt kursdokumentation ingår i kursavgiften.

[Läs mer på Stockholms Sjukhems hemsida](#)

Livet som döende

Alrik är döende i cancer. Och har varit det i flera år tack vare modern sjukvård. Men det är på gott och ont menar han. Att vara döende innebär väldigt tydligt att inte känna sig behövd.

sveriges **SR**radio

[Klicka här för att läsa mer och för att lyssna på inslaget](#)

Ny webbutbildning om smärta

Palliativt kunskapscentrum Stockholms läns landsting

Ny webbutbildning "Lindra smärta i palliativ vård"!

Utbildningen består av tio avsnitt: nio kortfilmer och ett patientfall.

I webbutbildningen – som tagits fram av PKC-medarbetarna Erika Berggren och Peter Strang, och producerats av GRADE – tas flera viktiga aspekter på smärta upp, bl.a. vad smärta egentligen är, hur smärta och lidande samvarierar, hur man gör smärtanalys och utvärderar smärtan, samt hur man behandlar smärta.

[Klicka här för mer information och för att komma till utbildningen](#)

Utbildningsdag 16 april 2018 Mellannorrlands Hospice, Sundsvall

Alla som arbetar inom vård och omsorg hälsas välkomna att delta!

Kursavgift:
medlemmar i UFPO 700 SEK
Icke medlemmar 1400 SEK

Anmäl dig innan 1 april.

För att ta del av programmet och anmälan

DöBra Kortleken - nu tillgänglig för alla!

DöBra Kortleken är ett verktyg som hjälper till att reflektera kring och samtala om frågan *Vad är viktigt i livets slutskede?*

Kortleken innehåller 37 påståenden om sådant som kan vara viktigt för en i livets slutskede, som t.ex. "Att vara fri från smärta", "Att ha ordning på min ekonomi" och "Att ha mina närmaste kring mig". Det finns även möjlighet att lägga till egna alternativ om man tycker att något saknas bland de förtryckta påståendena. Kortleken kan vara till hjälp för reflektion och samtal med andra, exempelvis närstående eller vård- och omsorgspersonal, om vilka aspekter kring livets slut som är viktiga för en.

Kortleken, som utvecklats av intresseorganisationen Coda Alliance i USA, har översatts och anpassats till svenska förhållanden av projektgruppen för projektet *Så vill jag ha det i livets slutskede (Swe-ACP)*. Kortleken används i forskningssyfte både i det projektet och i projektet *Döende och död i äldreomsorg*.

[Klicka här för mer information](#)

Boklotteri

Vi har av Studentlitteratur fått fem exemplar av boken, *Fysioterapi i palliativ vård - Rörelseglädje tills livet tar slut*, av Sylvia Sauter, Erika Franzén, och Ammis Lübcke att lotta ut.

Om boken står:

Det har saknats en bok med ett fysioterapeutiskt perspektiv på vård av patienter i palliativa sjukdomsskeden och detta är den första boken på svenska i ämnet. Dessa patienter vårdas i alla delar av vårdkedjan och därför behövs kunskap om deras specifika problem.

Genom lyhördhet och kunskap kan fysioterapeuten genom sin specifika kunskapsbas bidra till patientens livskvalitet och komplettera farmakologisk behandling och annan vård. Symtom, bedömningar och förslag till behandling och åtgärder tas upp i boken liksom även kortfattade beskrivningar av vanligt förekommande diagnoser och tillstånd. Med bokens hjälp vill vi bidra till att öka fysioterapeuternas kunskap, för att minska patienternas symtombörda och för att förbättra patienternas livskvalitet.

Fysioterapi i palliativ vård är ett kliniskt kunskapsstöd och kan fungera som en inspirationskälla för fysioterapeuter som möter patienter i palliativa sjukdomsskeden. Boken är även anpassad för att kunna användas i olika kurser och utbildningar.

Vill du vara med på utlottningen av böckerna så skicka e-post till infospn@stockholmssjukhem.se senast den 28 februari 2018 och glöm inte att skriva namn och adress dit boken ska skickas om du vinner.

Förra månadens böcker vanns av:

Katrin Edh, Bodafors, Christina Jigström, Segeltorp, Gunilla Nilde, Kärna, Kajsa Gustavsson, Linköping och Emma Malm, Eskilstuna

Tidskriften Palliativ vård

Tidskriften Palliativ Vård är en multiprofessionell tidskrift som ges ut av Nationella Rådet för Palliativ Vård - NRPV.

**Palliativ
Vård**
Tidskriften för Palliativ vård i Sverige

Den distribueras som medlemsförmån till medlemmar i yrkesföreningar som ingår i NRPV men även till prenumeranter, beslutsfattare med flera.

Tidskriften utkommer med 4 nummer per år och det kostar 200 kronor att prenumerera för ett år. Första numret av tidskriften kommer i mars, faktura kommer separat innan första numret.

[Klicka här](#) och uppge namn, adress, postnummer, postadress och e-postadress

5: E NATIONELLA
KONFERENSEN I
PALLIATIV VÅRD

STOCKHOLM
21-22 MARS 2018

www.palliativ2018.se

Vänliga hälsningar

Jenny Söderström

Palliativt Centrum
Stockholms Sjukhem

Carl Johan Fürst

Palliativt utvecklingscentrum
Lund

Detta nyhetsbrev har gått ut till alla som anmält intresse för att delta i nätverket.
Har du bytt e-postadress, vänligen hör av dig till infospn@stockholmssjukhem.se

[PDF Version »](#) | [Utskriftsversion »](#) | [Skicka till en vän »](#) | [Avprenumerera »](#)